

Zdzisław Swat

1922-1972

Absolwent Szkoły Morskiej w Southampton z 1943 roku; uczeń na „Darze Pomorza” w ostatnim przedwojennym rejsie, żołnierz armii polskiej we Francji, marynarz na ORP „Wilk”, uczestnik wojennych konwojów, po wojnie na emigracji w USA.

Urodził się 7 lutego 1922 r. w Koninie. Był kandydatem na „Darze Pomorza” w ostatnim przedwojennym rejsie, w który żaglowiec wyszedł 18 sierpnia 1939 r. Dwa tygodnie później wybuchła wojna i Biała Fregata została internowana w Sztokholmie, a 29 września uczniowie i kadra ewakuowani do Wielkiej Brytanii.

Tam Zdzisław Swat zaciągnął się do wojska polskiego powstającego we Francji, a następnie został marynarzem na ORP „Wilk”.

Z oceną dobrą¹ ukończył w 1943 r. trzeci kurs nawigacyjny w Szkole Morskiej w Southampton.

W kwietniu 1944 r. otrzymał dyplom aspiranta porucznika żeglugi małej i został asystentem pokładowym na s/s „Chorzów” od lipca do listopada 1944 r., a w czerwcu 1945 r. – III oficerem na s/s „Krosno”.

Ze statku zszedł na półroczny Kurs Ogólnokształcący (Maturalny) w PSM w Londynie, zakończony 31 grudnia 1945 r. „Poziom ten wymagany dla otrzymania dyplomów kapitanów ż.w. Kurs ten trwał ok. 6 miesięcy”².

Pozostał na emigracji – w 1946 r. wyjechał do Rio de Janeiro w Brazylii, a stamtąd do USA.

W 1959 r. w liście do Bolesława Pogorzelskiego Stanisław Magiera pisał: „Spośród innych, z którymi utrzymuję jaki taki kontakt (z powodu mojego pływania), jest Swat. Stoi bardzo dobrze, bo pracuje w dużej firmie jako Electrical Designer i zarabia nieźle. Ma swój dom na Long Island i nowe auto i jest nadal gentlemanem w zachowaniu i w stroju. Ale do Związku [Polskich Oficerów Marynarki Handlowej w USA] nie należy i kontaktów koleżeńskich nie utrzymuje. Mnie to wcale nie dziwi. Ameryka ludzi zmienia, a właściwie ukazuje ich we właściwym świetle”³ – napisał z żalem Stanisław Magiera.

Ożeniony był z Barbarą Mankowską (1927-1985), miał syna Richarda. Zmarł w wieku zaledwie 50 lat, 15 sierpnia 1972 r. w Nowym Jorku⁴.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; Wadim Konstanty Taniewski-Elliott, *Spis personelu zatrudnionego na statkach Polskiej Marynarki Handlowej w latach 1939-1945*, Gdańsk 1981; Bolesław Pogorzelski, *Przyszłość bez jutra. Wojna i banicja chłopców Białej Fregaty*, Cape Town 2008; Jan Stępień, *Szkolnictwo morskie w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu w latach 1940-1947*, maszynopis w zbiorach Sali Tradycji UMG; Józef Miłobędzki, *Polskie szkolnictwo morskie w Wielkiej Brytanii podczas II wojny światowej*, Gdynia 1980, na prawach rękopisu; londyńskie „Okólniki”; www.ancestry.com

1 Za: Jan Stępień, *Szkolnictwo morskie w okresie II wojny światowej i po jej zakończeniu w latach 1940-1947*, maszynopis, w zbiorach Sali Tradycji UMG – DJ631, s. 2.

2 Ibidem, s. 5.

3 Bolesław Pogorzelski, *Przyszłość bez jutra. Wojna i banicja chłopców Białej Fregaty*, Cape Town 2008, s. 145.

4 „Okólnik” 1973, nr 125, s. 33.